

Godišnje financijski izvještaji za 2018. u neprofitnom računovodstvu

mr. sc. Ivana Jakir-Bajo

Neprofitna organizacija obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva sastavlja za 2018. godinu Bilancu na Obrascu: BIL-NPF, Izvještaj o prihodima i rashodima na Obrascu: PR-RAS-NPF i Bilješke. Neprofitna organizacija koja vodi jednostavno knjigovodstvo sastavlja Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima na Obrascu: G-PR-IZ-NPF i Bilješke. Godišnji financijski izvještaji (ne uključujući Bilješke) predaju se Financijskoj agenciji (dalje u tekstu: FINA) do 1. ožujka 2019.

1. Uvod

Pred kraj 2018. godine mijenjao se Računski plan za neprofitne organizacije, a samim time stvorila se potreba i za dopunom financijskog izvještaja. **Značajno je u samom uvodnom dijelu napomenuti da se promijenio**, u odnosu na prošlogodišnje obrasce godišnjih financijskih izvještaja, **samo Obrazac: PR-RAS-NPF na kojem neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo sastavljaju Izvještaj o prihodima i rashodima**. Više o tim promjenama daje se u prvom dijelu ovoga teksta.

Dakle, sve su neprofitne organizacije obvezne sastavljati godišnje financijske izvještaje za 2018. godinu. Vrsta financijskih izvještaja koja se sastavlja ovisi o tome vodi li neprofitna organizacija jednostavno ili dvojno knjigovodstvo, što detaljnije propisuje Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine, br. 31/15, 67/17 i 115/18). Ovaj Pravilnik donesen je na temelju Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, br. 121/14 – dalje u tekstu: Zakon), a propisuje oblik i sadržaj financijskih izvještaja, oblik i sadržaj izjave o neaktivnosti, razdoblja za koja se financijski izvještaji sastavljaju te obvezu i rokove njihovog podnošenja i minimalni sadržaj i rokove dostave izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava. Na temelju odredbi ovoga Pravilnika sastavljat će se i financijski izvještaji za 2018. godinu.

Ministarstvo financija već je na samom početku 2019. godine objavilo *Uputu za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018.* Ove godine Uputa je objavljena ranije od uobičajnog termina upravo zbog promjena u podzakonskim aktima vezanim uz godišnje financijsko izvještavanje neprofitnih organizacija. Više o sadržaju Upute, piše se u nastavku teksta.

2. Izmjene u Računskom planu i financijskim izvještajima za 2018. godinu

Pravilnikom o dopuni Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, broj 96/18 i 103/18), koji je stupio na snagu u studenom 2018. godine, izmijenjen je Računski plan za neprofitne organizacije.

Računski plan dopunjavao se isključivo zbog potrebe praćenja EU projekata koje provode neprofitne organizacije.

Učestalo pitanje neprofitnih organizacija do ovih dopuna Računskog plana bilo je vezano uz **način knjigovodstvenog evidentiranja sredstava ostvarenih iz fondova Europske unije**. Kako u Računskom planu za neprofitne organizacije nije bio otvoren poseban račun za navedene svrhe, a navedeni podatak je bitan za potrebe statistike, u dijelu dodatnih podataka tražilo se iskazivanja prihoda ostvarenog iz sredstava Europske unije (AOP 145).

Uz sredstva koja neprofitne organizacije ostvare iz državnog proračuna iz nacionalnih sredstava uključujući prihode od igara na sreću (npr. Ministarstvo kulture na temelju poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi sufinancira projekt Tjedan suvremenog plesa Hrvatskog instituta za pokret i ples) ili iz izvornih prihoda proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, neprofitne organizacije mogu preko ovih proračuna ostvariti i **sredstva iz EU fondova**. Kao što je već istaknuto, u Računskom planu za neprofitne organizacije nije bio propisan posebni račun za navedeni prihod, stoga se isti također evidentirao u okviru skupine računa 35, odnosno analitički se pratio **na računima podskupine 351 – Prihodi od donacija iz proračuna**. Tako se evidentirao isključivo prihod iz EU fondova koji se ostvario preko državnog proračuna (nekog od ministarstva ili drugog proračun-

skog korisnika državnog proračuna), ili proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno njegovog proračunskog korisnika.

Međutim, ako su neprofitne organizacije izravno ostvarile **sredstva iz posebnih programa Europske unije**, ista su se pratila analitički na računima podskupini 352 – Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija, odnosno odjeljku 3521 - Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija.

Zbog sve većeg značaja financiranja projekata koje provode neprofitne organizacije putem fondova EU, dopunjen je Računski plan odjeljcima na kojima se evidentiraju prihodi i rashodi povezani sa sredstvima koja se ostvare iz EU fondova, odnosno koje neprofitne organizacije proslijede drugim neprofitnim organizacijama, a čiji izvor su EU fondovi.

U Računskom planu dopunjene su skupine 35 - Prihodi od donacija, 37 – Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija, 45 – Donacije i 47 – Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija i to na sljedeći način:

- u podskupini 351 dodani su odjeljci 3513 – Prihodi od donacija iz državnog proračuna za EU projekte i 3514 – Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za EU projekte
- u podskupini 352 dodan je odjeljak 3522 – Prihodi od institucija i tijela EU
- u podskupini 353 dodan je odjeljak 3532 – Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba za EU projekte
- u podskupini 355 dodan je odjeljak 3552 – Ostali prihodi od donacija za EU projekte
- u podskupini 371 dodan je odjeljak 3713 – Tekući prihodi od povezanih neprofitnih organizacija za EU projekte i odjeljak 3714 – Kapitalni prihodi od povezanih neprofitnih organizacija za EU projekte
- u podskupini 451 dodan je odjeljak 4513 – Tekuće donacije iz EU sredstava
- u podskupini 452 dodan je odjeljak 4522 – Kapitalne donacije iz EU sredstava
- u podskupini 471 dodani su odjeljci 4713 – Tekući rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija za EU projekte i 4714 – Kapitalni rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija za EU projekte.

Dakle, ako neprofitna organizacija preko primjerice Ureda za udruge, Središnjeg državnog ureda za šport, Ministarstva kulture ili nekog drugog ministarstva ostvari sredstva iz EU fonda evidentira ih na odjeljku 3513 – Prihodi od donacija iz državnog proračuna za EU projekte. Međutim, ako izravno ostvari sredstva iz posebnih programa Europske unije, koristi odjeljak 3522 – Prihodi od institucija i tijela EU. U slučajevima kada ta neprofitna organizacija ima partnere na EU projektu kojima onda transferira dio tih EU sredstava, evidentira na rashodnoj strani jedan od ovih računa: 4513 – Tekuće donacije iz EU sredstava, odnosno 4522 – Kapitalne donacije iz EU sredstava ili ako je riječ o povezanoj neprofitnoj organizaciji 4713 – Tekući rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija za EU projekte ili 4714 – Kapitalni rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija za EU projekte.

ističemo...

Okrugnicom se upućuju neprofitne organizacije koje provode EU projekte, da za knjigovodstveno evidentiranje u 2018. godini koriste nove odjeljke.

Nakon Pravilnika o dopuni Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu, donesen je i **Pravilnik o izmjeni Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija**, koji je objavljen 20. prosinca 2018. u **Narodnim novinama, broj 115/18**, a stupio na snagu 21. prosinca 2018.

ističemo...

Izmijenjen je Izvještaj o приходima i rashodima na Obrascu: PR-RAS-NPF, odnosno u sadržaj Obrasca dodani su novi odjeljci Računskog plana. **Novi Obrazac: PR-RAS-NPF koristit će se za sastavljanje financijskih izvještaja za 2018. godinu. Ostali izvještaji na Obrascima: BIL-NPF i G-PR-IZ-NPF nisu se mijenjali.**

3. Obveznici financijskog izvještavanja za 2018. godinu

Obveznici financijskog izvještavanja u neprofitnom sustavu definirani su člankom 2. Zakona i utvrđeni Registrom neprofitnih organizacija. To znači da su obveznici sastavljanja godišnjeg financijskog izvještaja za 2018. godinu domaće i strane udruge i njihovi savezi, zakladi, fundacije, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikati, udruge poslodavaca te sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera.

Na političke stranke se, sukladno članku 2. stavku 2. Zakona, primjenjuju odredbe koje se odnose na vođenje poslovnih knjiga i upis u Registar neprofitnih organizacija, ali se na njih ne primjenjuju odredbe Zakona koje se odnose na sastavljanje i predaju financijskih izvještaja.

Vjerske zajednice su sukladno odredbama Zakona izuzete od obveze sastavljanja i predaje financijskih izvještaja i upisa u Registar neprofitnih organizacija. One isključivo sastavljaju izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava ako tijekom godine ostvare sredstva iz javnih izvora. Međutim, pravne osobe kojima su osnivači vjerske zajednice i koje nisu osnovane sa ciljem ostvarivanja dobiti (primjerice caritasi) obveznici su sastavljanja i predaje godišnjih financijskih izvještaja.

Vrsta, odnosno obrazac(sci) na kojima se sastavlja godišnji financijski izvještaj za 2018. godinu ovisi o tome je li neprofitna organizacija obveznica vođenja jednostavnog ili dvojnog knjigovodstva. Granica za određivanje obveznika vođenja dvojnog knjigovodstva i predaje financijskih izvještaja utvrđena je na 230.000,00 kuna. Zakonom je predviđeno zadržavanje ove granice za određivanje obveznika dvojnog knjigovodstva.

Neprofitna organizacija se, **nakon proteka prve tri godine od osnivanja, može odlučiti za vođenje jednostavnog knjigovodstva ako joj je:**

- vrijednost imovine na kraju svake od prethodne tri godine uzastopno manja od 230.000,00 kuna i
- godišnji prihod u svakoj od prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000,00 kuna godišnje.

U godišnji prihod (iz navedenog kriterija) ulaze samo prihodi iz tekuće godine (razred 3), a ne ulazi preneseni višak iz prethodne godine. Neprofitna organizacija koja je za 2018. godinu zadovoljila ove kriterije **mogla je (ali i nije morala) voditi jednostavno knjigovodstvo i sastavljati isključivo godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima na Obrascu: G-PR-IZ-NPF**. Pri tome se ne smije zaboraviti još jedan preduvjet, a on se odnosi na neobavljanje gospodarske djelatnosti temeljem koje se obračunava porez na dobit.

Iznimka su one neprofitne organizacije koje su obveznice plaćanja **paušalnog poreza na dobit**, a nisu istodobno i obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva, jer su ispunile uvjet da **im je proteklo tri godine od osnivanja i da im je vrijednost imovine na kraju svake od prethodne tri godine uzastopno manja od 230.000,00 kuna te godišnji prihod u svakoj od prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000,00 kuna godišnje**.

Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela donosi zakonski zastupnik neprofitne organizacije u roku predviđenom za podnošenje godišnjih financijskih izvještaja za prethodnu poslovnu godinu i važeća je dok neprofitna organizacija zadovoljava propisane uvjete, odnosno do opoziva. O ovoj Odluci i promjeni u načinu vođenja računovodstva izvještava se Ministarstvo financija na način da se dostavi **Obrazac: RNO-P** kojim se provode promjene u Registru neprofitnih organizacija. Dakle, **godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima na Obrascu: G-PR-IZ-NPF mogu podnijeti samo one neprofitne organizacije koje su donijele navedenu Odluku i koje su na Obrascu: RNO, odnosno Obrascu: RNO-P obavijestile Ministarstvo financija da vode jednostavno knjigovodstvo do 1. ožujka 2018.**

Neprofitna organizacija koja je u 2018. godini stekla uvjete za prelazak na vođenje jednostavnog računovodstva, a nije o tome donijela Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela i **obavijestila Ministarstvo financija na Obrascu: RNO-P do 1. ožujka 2018.**, imala je obvezu vođenja dvojnog knjigovodstva do kraja 2018. godine te za 2018. godinu mora predati financijske izvještaje za obveznike dvojnog knjigovodstva.

One neprofitne organizacije koje su odlučile voditi dvojno knjigovodstvo iako udovoljava uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva obvezne su sastavljati i predavati godišnji financijski izvještaj za 2018. godinu na isti način kao i sve neprofitne organizacije koje su obveznice dvojnog knjigovodstva. One su također bile obvezne do 1. ožujka 2018. obavijestiti Ministarstvo financija na Obrascu: RNO, odnosno Obrascu: RNO-P obavijestile Ministarstvo financija da vode dvojno knjigovodstvo iako udovoljavaju uvjetima za vođenjem jednostavnog.

Također, neprofitna organizacija je obvezna prve tri godine od osnivanja voditi dvojno knjigovodstvo, što znači da su **neprofitne organizacije osnovane tijekom 2016., 2017. i 2018. godine bile dužne voditi dvojno knjigovodstvo, neovisno o visini prihoda i vrijednosti imovine. To znači i da navedene neprofitne organizacije moraju predati godišnji financijski izvještaj za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018., ali kao obveznici dvojnog knjigovodstva** (jasno, ako su u istom razdoblju imale poslovnih događaja).

4. Godišnje financijsko izvještavanje u sustavu dvojnog knjigovodstva

Neprofitna organizacija obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva i neprofitna organizacija koja udovoljava uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva, a nije donijela Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela, sastavlja sljedeće financijske izvještaje za 2018. godinu:

- Bilancu na Obrascu: BIL-NPF
- Izvještaj o prihodima i rashodima na Obrascu: PR-RAS-NPF
- Bilješke.

ističemo...

U odnosu na obrasce koji su se sastavljali i predavali FINA-i za 2017. godinu, nije se mijenjao **Obrazac: BIL-NPF**, dok se **Obrazac: PR-RAS-NPF** promijenio.

Obrazac: BIL-NPF mora biti u potpunosti uravnotežen što znači da ne smije postojati nikakva razlika u iskazanim vrijednostima aktive i pasive jer i najmanja razlika pri objedinjavanju podataka dovodi do većih neuravnoteženosti.

U obrascima financijskih izvještaja ugrađene su matematičke i logičke, odnosno suštinske kontrole. Primjeri logičkih kontrola su:

- u Obrascu: BIL-NPF ne mogu istodobno biti popunjeni podaci na AOP 199 Višak prihoda i AOP 200 Manjak prihoda, dok
- u Obrascu: PR-RAS-NPF ne mogu istodobno biti popunjeni podaci na AOP-ima:
 - AOP 149 Višak prihoda i AOP 150 Manjak prihoda,
 - AOP 151 Višak prihoda – preneseni i AOP 152 Manjak prihoda – preneseni,
 - AOP 154 Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju i AOP 155 Manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju.

Popunjavaju se svi stupci Obrasca: PR-RAS-NPF, dakle stupac 4 „Ostvareno u istom razdoblju prethodne godine“ i stupac 5 „Ostvareno u izvještajnom razdoblju“ (1. siječnja do 31. prosinca 2018.). Stupac 4 „Ostvareno u istom razdoblju prethodne godine“ ne popunjava:

- neprofitna organizacija koja je osnovana tijekom 2018. godine,
- neprofitna organizacija koja je u 2018. prešla s jednostavnog na dvojno knjigovodstvo i
- pravna osoba koja je tijekom 2018. godine prešla iz proračunskog na računovodstvo neprofitnih organizacija.

U dijelu dodatnih podataka Obrasca: PR-RAS-NPF (od AOP 164 do AOP 169) traži se iskazivanje vrijednosti ostvarenih investicija u novu dugotrajnu imovinu.

Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje. Kroz Bilješke se daju dodatne informacije koje nisu iskazane u samim izvještajima, a potrebne su za razumijevanje istih.

Bilješke uz financijske izvještaje mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, a podaci se mogu prikazati i tablicama i grafikonima. Sam sadržaj Bilješki vrlo je načelno propisan uz izuzetak Bilješki uz Bilancu. Obvezne Bilješke uz Bilancu jesu: 1. pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku...) i 2. pregled stanja i rokova dospijea dugoročnih i kratkoročnih kredita i zajmova te posebno robnih kredita i financijskih najмова (leasing).

U Bilješkama uz izvještaj o prihodima i rashodima navode se razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine. Pravilnikom nije definirano što znači „veća odstupanja“. S druge strane, ne možemo reći ni da je primjerice potrebno obrazložiti svako odstupanje veće od 10 posto jer 10 posto od nekog malog iznosa, primjerice kamata od 5.000,00 kuna uistinu nije relevantna veličina, dok je na iznosu od 5.000.000,00 kuna potrebno obrazložiti i odstupanje manje od 10 posto.

Podaci navedeni u Bilješkama povezuju se s podacima u financijskim izvještajima na način da se označuju rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku iz izvještaja na koji se odnose.

Primjer:**Bilješka br. 24 AOP XXX****Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine**

U 2018. godini ostvaren je prihod od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu od 14.400,00 kn. Prihod po ovoj osnovi ostvaren je prvi puta i to od iznajmljivanja 3 parkirna mjesta u dvorištu zgrade odvetničkom uredu Pravnik u razdoblju od svibnja do prosinca.

Nadalje, iznimno važno je obrazložiti eventualno postojanje razlika između rezultata koji je utvrđen s 31. prosinca 2017. godine i iskazan u stupcu „Ostvareno u istom razdoblju prethodne godine“ i onog iskazanog u stupcu „Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine“ kao rezultat koji je prenesen iz 2017. godine. Primjerice, neprofitna organizacija je 31. prosinca 2017. iskazala manjak kojeg prenosi u 2018. godinu u iznosu od 153.309 kuna, dok je u 2018. godini u stupcu „Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine“ iskazala da prenosi manjak iz 2017. godine u iznosu od 110.234 kuna (pogledati isječak iz Obrascu: PR-RAS-NPF)

Isječak iz Obrascu: PR-RAS-NPF:

	VIŠAK PRIHODA (AOP 001-148)		150.563
	MANJAK PRIHODA (AOP 148-001)	567.433	
5221	Višak prihoda – preneseni	414.124	
5222	Manjak prihoda – preneseni		110.234
	Obveze poreza na dobit po obračunu		
	Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju (AOP 149+151-150-152-153)		40.329
	Manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju (AOP 150+152-149-151+153)	153.309	

Neprofitna organizacija kod koje je nastalo navedeno odstupanje je obvezna isto objasniti u Bilješkama, a razlozi odstupanja mogu biti sljedeći. Uslijed specifičnih poslovnih događaja tijekom 2018. godine provedena je korekcija viška/manjka prenesenog s 31. prosinca 2017. i u tim slučajevima višak/manjak koji je prenesen s 31. prosinca 2017. i iskazan u Izvještaju o prihodima i rashodima za 2017. godinu, ali i u Bilanci na 31. prosinca 2017. godine nije identičan višku/manjku koji se iskazuje na AOP oznakama Obrascu: PR-RAS-NPF za 2018. godinu. To su primjerice slučajevi:

- 1) povrata sredstava na teret rezultata npr. u veljači 2018. godine po zahtjevu donatora jer su se sredstva koristila nenamjenski ili
- 2) ispravak pogrešnih knjiženja iz 2018. ili ranijih godina npr. korisnik je dva puta evidentirao isti račun.

5. Godišnje financijsko izvještavanje u sustavu jednostavnog knjigovodstva

Neprofitna organizacija koja udovoljava uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva i koja je donijela Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela sastavlja **Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima** za 2018. godinu i **Bilješke**.

Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima sastavlja se na Obrascu: G-PR-IZ-NPF sadrži sljedeće podatke:

- stupac 1 – redni broj
- stupac 2 – opis
- stupac 3 – AOP oznaka
- stupac 4 – ostvareno u prethodnoj poslovnoj godini
- stupac 5 – ostvareno u tekućoj poslovnoj godini.

ističemo...

Pravilnikom o izmjeni Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, koji je stupio na snagu u prosincu 2018. godine, nije se mijenjao Obrazac: G-PR-IZ-NPF u odnosu na onaj koji se sastavljao za 2017. godinu.

Podaci o primicima i izdacima unose se u Obrazac: G-PR-IZ-NPF iz Knjige primitaka i izdataka koju možemo uvjetno smatrati glavnom knjigom u sustavu jednostavnog knjigovodstva. Ona sadrži podatke o svim gotovinskim i negotovinskim primicima i izdacima uključujući i obračunska plaćanja. Podsjetimo, primici i izdaci priznaju se uz primjenu novčanog računovodstvenog načela (načelo blagajne), što znači da se primici i izdaci iskazuju u Knjizi primitaka i izdataka temeljem primljenih uplata i obavljenih isplata, uključujući i obračunska plaćanja. Primici i izdaci jesu priljevi i odljevi novca i novčanih ekvivalenata.

Obrazac: G-PR-IZ-NPF može se podijeliti u četiri dijela. Prvi dio obuhvaća AOP oznake 001 do 015 i u okviru njega prate se ukupno ostvareni primici neprofitne organizacije u poslovnoj godini. Razrada vrste primitaka u Obrascu: G-PR-IZ-NPF bliska je razradi vrste primitaka iz Računskog plana kojeg primjenjuju neprofitne organizacije, obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva.

Drugi dio Obrascu: G-PR-IZ-NPF obuhvaća AOP oznake 016 do 028 i u okviru njega prate se ukupni izdaci neprofitne organizacije u poslovnoj godini.

U trećem dijelu Obrascu: G-PR-IZ-NPF na AOP 029 iskazuje se ostvareni financijski rezultat poslovne godine koji se utvrđuje kao razlika ukupnih primitaka na AOP oznaci 015 i ukupnih izdataka na AOP oznaci 028 po svima osnovama po kojima su ostvareni u toj poslovnoj godini. Financijski rezultat poslovne godine iskazuje se kao višak ili manjak primitaka. Međutim, Obrazac: G-PR-IZ-NPF na AOP 030 prati i financijski rezultat koji je ostvaren u prethodnoj poslovnoj godini.

Posljednji dio Obrascu: G-PR-IZ-NPF čini kategorija tzv. dodatnih podataka koju imaju svi financijski izvještaji, pa tako i ovaj posebno izrađen za neprofitne organizacije koje vode jednostavno računovodstvo. Razlog tome su potreba za specifičnim podacima koje iskazuju prvenstveno statističari koji prate neprofitni sektor u cjelini. Ovaj dio Obrascu uključuje podatke o stanju novčanih sredstva na računu i blagajni, ali i oročenih sredstava u depozitu. Kako neprofitne organizacije koje vode jednostavno računovodstvo imaju obvezu voditi i Knjigu ulaznih računa te Knjigu izlaznih računa, raspoložu i podacima o obvezama po neplaćenim računima i potraživanjima za nenaplaćene račune koje unose na AOP oznake 034 i 035. Ostali dodatni podaci služe isključivo za statističke svrhe, a to su podaci od primicima ostvarenim iz sredstva Europske unije, podaci o prosječnom broju zaposlenih te broju volontera i broju sata volontiranja.

6. Rok i način predaje godišnjih financijskih izvještaja

Rok za predaju financijskih izvještaja za razdoblje: 1. siječnja do 31. prosinca 2018. je **1. ožujka 2019.**

ističemo...

FINA-i (instituciji ovlaštenoj za obradu podataka za potrebe Ministarstva financija) se predaje:

- **Obrazac: BIL–NPF i Obrazac: PR-RAS-NPF - obveznici vođenja dvojnog knjigovodstva,**
- **Obrazac: G-PR-IZ-NPF - obveznici vođenja jednostavnog knjigovodstva.**

FINA nakon navedenog roka, tj. nakon 1. ožujka 2019., neće zaprimati financijske izvještaje. Nefitna organizacija koja nije predala financijske izvještaje ranijih godine, a imala je obvezu, iste ne može naknadno predati niti FINA-i, niti Ministarstvu financija. Nefitna organizacija neka čuva navedene financijske izvještaje u svojoj arhivi budući da će podaci iz izvještaja biti potrebni kod sastavljanja financijskih izvještaja za sljedeću godinu. Pravilnikom je i propisano da se godišnji financijski izvještaji čuvaju trajno i u izvorniku.

Financijske izvještaje na propisanim obrascima moguće je predati FINA-i:

- u elektroničkom obliku s ugrađenim kontrolama, koji su dostupni na internetskim stranicama Ministarstva financija (www.mfin.hr – Nefitne organizacije – Financijsko izvještavanje – **Financijski izvještaji za nefitne organizacije s ugrađenim kontrolama**) i FINA-e ili
- putem papirnatih obrazaca.

Uz elektroničku verziju obrasca predaje se i ispis Referentne stranice ovjeren potpisom zakonskog zastupnika, odnosno osobe ovlaštene za zastupanje i pečatom. Zbog pogrešaka koje su moguće pri ručnom unosu podataka iz papirnatih obrazaca u bazu FINA-e, preporuka je predavati izvještaj u elektroničkom obliku. Elektroničke verzije obrazaca imaju ugrađene matematičke i suštinske kontrole što istodobno olakšavaju i njihovo popunjavanje.

ističemo...

Nefitne organizacije **ne predaju** financijske izvještaje **Državnom uredu za reviziju. Bilješke** uz financijske izvještaje **ne dostavljaju se Ministarstvu financija, niti FINA-i, nego se čuvaju u arhivi nefitne organizacije.**

Člankom 45. Zakona predviđene su novčane kazne ako se ne saštavi financijski izvještaj za 2018. godinu, odnosno ako se ne preda u zakonom utvrđenom roku, odnosno do 1. ožujka 2019. i to:

- 5.000,00 kuna do 200.000,00 kuna za nefitnu organizaciju koja vodi dvojno knjigovodstvo,
- 5.000,00 kuna do 20.000,00 kuna za zakonskog zastupnika nefitne organizacije koja vodi dvojno knjigovodstvo,
- 1.000,00 kuna do 50.000,00 kuna za nefitnu organizaciju koja vodi jednostavno knjigovodstvo i
- 1.000,00 kuna do 10.000,00 kuna za zakonskog zastupnika nefitne organizacije koja vodi jednostavno knjigovodstvo.

7. Izjava o neaktivnosti

Izjavu o neaktivnosti sastavlja nefitna organizacija za prethodnu poslovnu godinu ako tijekom te poslovne godine nije imala poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama iskazane podatke o imovini i obvezama.

Obveza sastavljanja i predaje financijskih izvještaja postoji i kod onih nefitnih organizacija koje u prethodnoj poslovnoj godini nisu, izuzev troškova povezane s vođenjem računa nefitne organizacije

(provizija banke) i drugih sličnih troškova, imali drugih transakcija i poslovnih događaja. Dakle, iako navedeni troškovi mogu biti jedini troškovi nefitne organizacije u prethodnoj godini, ona nije u mogućnosti sastaviti izjavu o neaktivnosti.

Izjava o neaktivnosti sastavlja se na Obrascu: IZJAVA-NPF koji se nalazi u prilogu Pravilnika. Zaglavlje i podnože ovoga Obrasca popunjava se kao i kod obrazaca financijskih izvještaja. Potpisuje ga zakonski zastupnik koji izjavljuje sljedeće (u nastavku je dan Isječak iz Obrasca: IZJAVA-NPF):

Sukladno članku 28. stavku 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu nefitnih organizacija (NN, br. 121/14)

POD KAZNENOM I MATERIJALNOM ODGOVORNOŠĆU IZJAVLJUJEMO:

Tijekom poslovne godine nismo imali poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama iskazane podatke o imovini i obvezama.

ističemo...

To konkretno znači da primjerice ona nefitna organizacija koja tijekom 2018. godine nije imala poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama iskazane podatke o imovini i obvezama, a njen zakonski zastupnik **pređa do 1. ožujka 2019. izjavu o neaktivnosti, nije bila obvezna sastavljati financijske izvještaje za 2018. godinu (a to uključuje polugodišnje i godišnje financijske izvještaje za 2018. godinu).**

Dakle, nefitna organizacija uvijek dostavlja Izjavu o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu Ministarstvu financija u roku od 60 dana od isteka poslovne godine.

Ova je mogućnost dana i novoosnovanim nefitnim organizacijama. I novoosnovane nefitne organizacije koje imaju obvezu vođenja dvojnog knjigovodstvo tijekom prve tri godine od osnivanja mogu dati Izjavu o neaktivnosti ako tijekom poslovne godine nisu imale poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama imaju iskazane podatke o imovini i obvezama, te zbog toga nisu predavale financijske izvještaje.

8. Revizijski uvid i revizija godišnjih financijskih izvještaja za 2018. godinu

Prema članku 32. Zakona, financijski izvještaji nefitne organizacije koja je u prethodnoj godini imala ukupan prihod od tri do uključivo deset milijuna kuna podliježu revizijskom uvidu, a reviziji podliježu financijski izvještaji one nefitne organizacije koja je imala ukupan prihod iznad deset milijuna kuna.

Financijski izvještaji nefitne organizacije za 2018. godinu podliježu revizijskom uvidu (koji se obavlja sukladno revizijskim propisima) ako je nefitna organizacija u 2017. godini imala ukupan prihod od tri do uključivo deset milijuna kuna. Što je to revizijski uvid? Budući je revizija financijskih izvještaja administrativno zahtjevan postupak koji je zbog toga i prilično skup (ako se radi kako treba), u državama Europske unije odnedavno se popularizira postupak Uvida za manje subjekte za koje nacionalna zakonodavstva ipak žele da su pod kontrolom, a za koje, s obzirom na cijenu, nije optimalno da se radi revizija. Sa tog temelja je prije nekoliko godina značajno unapri-

jeđen standard 2400 koji regulira Uvid. Uvid (Review) je postupak kojem je cilj da se stekne ograničeno uvjerenje da su financijski izvještaji (kao cjelina) bez značajnih pogrešnih prikazivanja.

Financijski izvještaji neprofitne organizacije za 2018. godinu podliježu reviziji (koja se obavlja sukladno revizijskim propisima) ako je neprofitna organizacija u 2017. godini imala ukupan prihod iznad deset milijuna kuna.

Načelo javnosti i transparentnosti koje se promiče Zakonom očituje se i kroz obvezu objave revizorskog izvješća o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja (za neprofitne organizacije s ukupnim prihodom iznad 10 milijuna kuna), odnosno o uvidu u financijske izvještaje za prethodnu godinu (za neprofitne organizacije s ukupnim prihodom iznad 3 milijuna kuna). Dakle, navedene neprofitne organizacije dužne su do 30. lipnja 2019. objaviti na svojim mrežnim stranicama revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja za 2018. godinu, odnosno o uvidu u financijske izvještaje za 2018. godinu.

Sindikati i udruge poslodavaca izuzimaju se od obveze objave revizorskog izvješća o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja, odnosno o uvidu u financijske izvještaje za 2018. godinu, ali mogu dostaviti revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja, odnosno o uvidu u financijske izvještaje za 2018. godinu zainteresiranim stranama ako se time ne narušava njihovo slobodno i neovisno djelovanje.

Dakle, sindikati i udruge poslodavaca koji su u financijskim izvještajima za 2017. godinu iskazali ukupan prihod od tri do uključivo deset milijuna kuna podliježu revizijskom uvidu koji se obavlja sukladno revizijskim propisima, a oni iznad deset milijuna kuna podliježu reviziji koja se obavlja sukladno revizijskim propisima. Jedina razlika u odnosu na druge neprofitne organizacije jest da se njihova revizorska izvješća i uvidi u financijske izvještaje za 2018. godinu neće javno objaviti. Stoga su sindikati i udruge poslodavaca dužni revizorska izvješća, odnosno uvide u financijske izvještaje dostaviti Ministarstvu financija do 30. lipnja 2019.

9. Računovodstveno praćenje i financijsko izvještavanje vezano uz gospodarsku djelatnost neprofitnih organizacija

Računovodstvo neprofitnih organizacija propisano je Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i, temeljem Zakona, donesenim pravilnicima pa se sve poslovne promjene, što znači i oni poslovni događaji koji se odnose na gospodarsku djelatnost, prate unutar propisanih poslovnih knjiga neprofitnog računovodstva, a navedene poslovne događaje **evidentira u jednoj jedinstvenoj glavnoj knjizi.**

Računski plan za neprofitno računovodstvo propisan je na razini odjeljka što omogućuje detaljnu razradu analitičkih računa za evidentiranje poslovnih događaja vezanih uz:

- 1) djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi neprofitne organizacije utvrđene statutom ili drugim aktima i
- 2) gospodarske djelatnosti neprofitne organizacije.

Za ispravno evidentiranje poslovnih događaja koji se odnose na obje vrste djelatnosti, bitno je utvrditi način raspodjele prihoda i rashoda. Za rashode vezane za obavljanje obje djelatnosti istovremeno, potrebno je odrediti ključ po kojem će se dijeliti troškovi navedenih djelatnosti. Ključ po kojem će se dijeliti zajednički troškovi bitno utječe na rezultat poslovanja, a vezano uz to i obračun poreza na dobit za gospodarsku djelatnost neprofitne organizacije.

U skladu s navedenim, računovodstvo neprofitne organizacije koja obavlja i oporezivu gospodarsku djelatnost, mora se temeljiti na Zakonu i pravilnicima za neprofitno računovodstvo. Eventualne razlike u evidentiranju poslovnih događaja, u odnosu na računovodstvo za poduzetnike, usklađuju se kroz prijavu poreza na dobit.

Neprofitna organizacija, **koja uz djelatnosti utvrđene statutom ili drugim aktima kojima se ostvaruju ciljevi neprofitne organizacije, obavlja i oporezivu gospodarsku djelatnost**, na kraju poslovne godine, uz financijske izvještaje propisane Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija koje predaje u FINA-u, dostavlja Poreznoj upravi obračun poreza na dobit. Uz Obrazac PD (Prijava poreza na dobit) potrebno je priložiti bruto bilancu s vidljivom analitičkom razradom osnovnih računa, te temeljem navedene bilance sastavljen Račun dobiti i gubitka. **Takva neprofitna organizacija nije obvezna primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu (Narodne novine, broj 78/15, 120/16 i 116/18). To znači da ne treba sastavljati financijske izvještaje za poduzetnike, već isključivo za neprofitne organizacije.**

Međutim, **takva situacija nije za one neprofitne organizacije koje su obveznice poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost, a istodobno su upisane u Registar neprofitnih organizacija i imaju RNO broj. Novost je da, prema posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu iz prosinca 2018. godine (Narodne novine, broj 116/18), pravna osoba koja je obveznik poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost (sukladno propisima kojima se uređuju porezi) također obveznik Zakona o računovodstvu, osim odredbi kojima se uređuje konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja (članak 23.), revizija godišnjih financijskih izvještaja (članak 20.), godišnje izvješće (članak 21.) i javna objava (članak 30.).** To može biti i neprofitna organizacija upisana u Registar neprofitnih organizacija ako je Porezna uprava utvrdila da je obveznik poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost, bez izbira što članak 4. stavak 5. Zakona o računovodstvu kaže kako se odredbe ovoga Zakona ne odnose na domaće i strane udruge i njihove saveze, zaklade, fundacije, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikate, udruge poslodavaca te sve druge pravne osobe kojima temeljna svrha osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera, i koje financijsko poslovanje i računovodstvo vode sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Člankom 13. stavkom 1. Pravilnika o načinu vođenja registra godišnjih financijskih izvještaja te načinu primanja i postupku provjere potpunosti i točnosti godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća (Narodne novine, broj 39/08, 37/09, 139/10, 1/16 i 93/17) propisano je da neprofitna organizacija koja **ostvaruje prihode isključivo iz gospodarske djelatnosti, odnosno obveznica je poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost, FINA-i dostavlja bilancu, račun dobiti i gubitka i dodatne podatke za statističke i druge potrebe, a sukladno članku 32. Zakona o računovodstvu.** Navedeno znači da je **neprofitna organizacija upisana u Registar neprofitnih organizacija koja ostvaruje prihode isključivo iz gospodarske djelatnosti za koju je obveznik poreza na dobit, osim računovodstva po propisima za neprofitne organizacije, obvezna voditi i računovodstvo za poduzetnike te osim financijskih izvještaja za neprofitne organizacije, sastavljati i predavati i navedene financijske izvještaje za poduzetnike.**